

- Viden i fællesskab

2009

En ulykkelig forelskelse, der aldrig går over

Smerten, glæden, varmen og kærligheden er de usynlige gæster i denne samtale med Christine Dahl, mor til Rasmus, Gunner Dalgaard, forstander og Lis Bach afd. leder på Skovbo, en døgninstitution for børn og unge i Galten.

Af Jette Lorenzen, Formidlingskonsulent, VISS.dk

Rasmus, 10 år, er smuk, kærlig, motorisk, aktiv og en stor stærk dreng udenpå, men lille indeni. Han elsker aktiviteter, ride, lege, svømme, løbe og så er han god til at sove. Rasmus har Atypisk Autisme og er ikke så langt fremme i sin kognitive udvikling. Kombinationen gør, at han bor på Skovbo, en børneinstitution i Skanderborg Kommune med adresse i Galten. For Christine Dahl, som er mor til Rasmus, var det en svær men nødvendig beslutning, der blev truffet for 5 år siden. *Jeg elsker ham lige så meget som mine andre børn. Jeg vil gerne værne og beskytte ham, og han skal vide, at jeg elsker ham. Jeg vil være tæt på og blive så meget en del af hans liv som muligt. Det er svært at have et barn med autisme, svært at få kontakt. Det føles som at være ulykkeligt forelsket en forelskelse, der aldrig går over, jeg savner at komme helt ind til ham,* siger Christine Dahl.

Vi har sat hinanden stævne på Skovbo for at tale om den svære beslutning at lade sit barn flytte hjemmefra, om mødet med institutionsverdenen, forventningerne både hos forældre og personale, om det at gøre et godt pædagogisk arbejde og frem for alt at tilbyde et barndomshjem for børn og unge med handicap.

Mødet med en ny verden

Rasmus flyttede hjemmefra fordi det var nødvendigt. På det tidspunkt, hvor beslutningen blev truffet var Rasmus 3½ år, han var uhyre aktiv og sov stort set aldrig. Den lille familie på 4 var ved at gå i stykker. Der var ikke tid til de store overvejelser, det var en nødvendig beslutning, at der var nogen at dele ansvaret med, hvis familien

skulle overleve. Men smertefuldt det var det - kan man forstille sig noget mere smertefuldt end at måtte erkende, at man som forældre ikke magter sit eget barn?

For Rasmus forældre har det været afgørende at have retten til fortsat at være forældre, en ret det ikke har været nødvendigt at kæmpe for på Skovbo. Tværtimod har det været en selvfølgelighed, hvilket har gjort overgangen lettere. *Selvom personalet ikke kan fjerne smerten gjorde og gør de det godt. De er lydhøre, giver plads, inddrager mig som mor og anerkender mig som en samarbejdspartner,* fortæller Christine om mødet med de professionelle. Når Rasmus ikke bor hjemme skal familien vælge ham til og muligheden for at vælge til er store på Skovbo, det er Christine og Gunner enige om. For Gunner er det helt centralt, at forældrene og Skovbo gensidigt anser hinanden som ressourcer i barnets liv. Skovbo bliver børnenes barndomshjem, derfor skal forældrene have alle de muligheder, de ønsker, for at komme og være en del af børnenes liv. Rasmus og de andre børns familier, har det ikke altid nemt inden børnene flytter ind på Skovbo, men personalet på Skovbo tilstræber, at alt bliver indrettet og pædagogisk tilrettelagt efter børnenes behov. Personalet ser ikke på børnene som vanskelige, men som børn med forskellige behov og ressourcer.

Forventninger

Personalet og forældrene samarbejder om at skabe et godt liv for de børn, som bor eller er i aflastning på Skovbo. For at samarbejdet skal lykkes, handler

det for Christine om, at de som familie vælger, at Rasmus får det bedst mulige liv, at han er i den struktur, der er bedst for ham. Rasmus livskvalitet er betinget af, at han er i et specialpædagogisk miljø, med rammer, der er optimale for ham. Det er vigtigt for Christine, at Rasmus er omgivet af en gruppe professionelle, hvor der er fælles fodslag om den pædagogiske indsats. På Skovbo har Christine mødt en forståelse af, hvem Rasmus er, og hvordan man møder og indgår i et samspil med ham. Det giver tryghed for Christine som mor.

Synergien i huset giver mig tryghed og mulighed for at være mig selv. Jeg kan lide, at han rider, har pænt tøj på og svømmer, men det ved personalet, fordi de ved, hvad jeg vil. Hvis der ikke var den tryghed, ville Rasmus blive en ting, en genstand frem for et menneske.

For Gunner er det et bevidst og logisk valg at se forældrene som en ressource. Hvis Skovbo har 40 børn, så ser Gunner 40 individuelle børn og 80 individuelle forældre. I forældresamarbejdet er anerkendelsen vigtig også i forhold til forældrenes behov. Anerkendelse kan være personalets rummelighed i forhold til forældrenes forskellige ønsker og behov, men også en afstemning af forventninger og muligheder.

Skovbos menneskesyn tager udgangspunkt i, at mennesker udvikler sig i samspil med andre, hvor kommunikation, valg og medindflydelse er det centrale. Et menneskesyn, der gælder både for det pædagogiske arbejde, forældresamarbejdet og for personalesamarbejdet.

På Skovbo er forældre ikke pårørende, de er forældre. I samarbejdet arbejder vi både formelt og uformelt sammen med forældrene. Det formelle sker fx via forældreråd, forældremøder, konferencer vedrørende det enkelte barn m.v., men det er i det uformelle samarbejde, vi bringes tættere sammen. Dilemmaet kan være at være tydelig i forhold til, hvad forældre kan forvente af Skovbo, fx hvor ofte kan vi tage på tur eller have bestemte aktiviteter. At være i dialog og afstemme

forventninger, det er noget, der hele tiden sker, ellers kan samarbejdet ikke fungere, fortæller Gunner.

Når samarbejdet er udfordrende

På det følelsesmæssige plan kan samarbejdet være svært. For en institution er det nemt at give forældrene dårlig samvittighed. Derfor er det vigtigt for personalet på Skovbo at møde forældrene med åbenhed, anerkendelse og rummelighed.

Det svære for Christine er at rumme de følelser, hun har til sit barn. *Jeg kommer aldrig til at give slip. Man bliver ved med at være forældre, men her er det mit barn, som aldrig bliver voksen. Jeg bliver ved med at være vigtig. Den kæmpe store sorg bliver ved med at være i mig, det går ikke over. Jeg tror alle forældre ønsker at give det bedste til deres børn. Når mit barn bor et andet sted end hos mig, kommer denne følelse og rummelighed på prøve.* Det er derfor vigtigt, at de professionelle møder forældrene også på det følelsesmæssige plan.

Lis fortæller, hvordan de på Skovbo har grebet dette an: *I personalegruppen arbejder vi meget med trivsel for børn, forældre og personale. I forhold til samarbejdet med forældrene har vi fået supervision om mødet med forældrene. Vi er optaget af at være anerkendende i mødet med forældrene, og ikke at gå i forsvar. Hvis der fx kommer en forældre med nogle særlige ønsker og behov, så er det vigtigt, at jeg møder hende med forståelse, anerkendelse og respekt.*

Kærligheden til sit barn kan vises på mange måder, hvilket de også har erfaret på Skovbo. Mulighederne er mange. Nogen viser fx kærligheden til barnet ved at købe nyt smart tøj, andre ved den måde de indretter barnets værelse på. Personalet skal derfor være beviste om kærlighedens sprog. Netop for at møde forældrenes forskellige måder at vise kærlighed til børnene på, tilbyder personalet både planlagte og spontane

samtaler, hvor de kan drøfte forskellige forhold både af praktisk, men også af følelsesmæssig art. Hvis synspunkterne er forskellige går personalet ind i dialogen, og ser på problemstillingen fra forskellige perspektiver med udgangspunkt i barnet. Hvis personalet fagligt kan se en mulighed, som forældrene tager afstand fra, forsøger personalet at holde dialogen i gang, indtil der findes en god løsning for barnet.

Et samarbejde, der skal passes og plejes

På Skovbo arbejdes der på, at forældrene forbliver en tydelig og integreret del af børnenes liv og institutionens hverdag. Forældre skal fx ikke melde deres ankomst. De er velkomne på alle mulige tidspunkter, lige når det passer dem.

Der arbejdes ud fra den anerkendende tilgang, og den gode historie. I praksis kommer det til udtryk ved at give plads til intern samtale mellem forældrene ved fællesarrangementerne frem for et tæt pakket program. På den måde kommer forældrene til at kende hinanden endnu bedre, fx fortæller Gunner, at når der er familiearrangementer, som sommer-, fastelavns- eller julefest, er der typisk mange deltagere og en god energi.

At dialogen med forældrene kan blive bedre, er også en erfaring, de har høstet på Skovbo. Gennem dialog og samværet med forældrene har personalet udfordret forældrene på, at Skovbo - børnenes hjem også er forældrenes hjem. Forældrene skal føle ejerskab til hjemmet. Det har bl.a. medvirket, at forældre har afholdt familiesammenkomster, fødselsdage, konfirmationer og lignende på Skovbo.

Et godt forældresamarbejde skal altid passes og plejes. *Vi skal som medarbejdere fortsat øve os i at kommunikere i et følsomt felt. Vi skal altid kunne indgå i en åben dialog, og en uformel snak om det, der kan være svært, når man er forældre til et barn med handicap* – slutter Gunner Dalgaard fra Skovbo.

Vil du gerne vide mere om børneinstitutionen Skovbo, så klik ind på hjemmesiden www.Skanderborg.dk/Skovbo.